

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:

Parohiile cl. I și II. pe un an 400 Lei
Parohiile cl. III. și subclasă „ 300 Lei
Un număr „ 5 Lei
Pentru străinătate pe un an „ 500 Lei

APARE DUMINECA

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”.
Iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrației
„Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș

Prețul inserțiunilor

Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei

Pe pământul Transnistriei.

V

Din fericire, ploaia trece în unde repezi, învălătucindu-se peste coline, sub cerul plumburiu. Scăpăm astfel, de perspectiva unei înămoliri.

La un moment dat însă, ne trezim în mijlocul câmpului, la o răscruce de drumuri. Se pare că am pierdut „drumul mare”. Nu este nici un indicator, nu se vede nici un om care să ne orienteze și drumurile de pământ negru, sunt la fel de desfundate. Harta turistică indică un singur drum. Dar pe care să apucăm când, în fața noastră și în direcția în care mergem, pornesc două drumuri paralele, pentru ca să se îndepărteze, desigur, după o distanță oarecare sau să se întâlnească, răsturnând legea matematică a paralelor? Facem haz de necaz. Soldatul nostru, care conduce mașina, este foarte optimist căci are încredere în puterea de orientare a Prea Sfințitului Veniamin, după cum ne-a dovedit în atâtea alte împrejurări.

Apucăm pe drumul ales de Prea Sfințitul și nimerim bine. După aproximativ o oră și jumătate de drum peste holde, urcăm priporul spre cariera de piatră din Râbnița, ieșind la drum bun. Ne apare din nou Nistrul, de care ne îndepărtasem. Oprim pe culmea care domină împrejurimile și orașelul Râbnița. Nistrul curge într-o albie adâncă, între țărături abrupte. Dincolo, pe malul drept, se întinde ghirlanda de case a satului basarabean Rezina. Pe ambele maluri, se pot vedea picioarele de pod de cale ferată care lega Rezina de Râbnița.

Admirăm cu nesățiu, panorama care se desfășoară în fața ochilor noștri sub orizontul larg, înseninat. Un sentiment cald copleșește simțirile noastre. Pământul acesta e al nostru! Pământ moldovenesc, ne șoptește parcă, un

glas din străfundurile ființei noastre răscolite de emoții. . .

Intrăm în Râbnița pe la amiază.

Atenția noastră este încordată. Mașina merge încet. Vrem să cunoaștem „aspectul sufletesc” al acestui orașel. Scrutăm fizionomia primilor localnici și le urmărim mersul, trebăluind prin oraș, dar nu emitem nici o judecată, nu facem nici o concluzie. Sufletul omului este atât de complicat. . .

Ajungem în mijlocul orașului (zic „orașului” fiindcă este capitală de județ, altfel dela început, avem impresia că suntem într'un sat mai mare, cu câteva edificii publice și o stradă mare pavată cu piatră cubică, cum ar fi, la noi, o reședință de plasă). Oprim în fața bisericii. În vârful celor două turnuri sunt reșezate crucile. Un grup de oameni lucrează cu zor la repararea bisericii. Ne strecurăm printre schele ca să intrăm în sfântul locaș. În interior, bărbați și femei, spală și împodobesc locașul Domnului, sub conducerea bătrânului dascăl (cantor). Intrarea noastră îi galvanizează. Lasă lucrul și se proștern în fața Prea Sfințitului sărutându-i mâna. Momentul e impresionant. Dascălul ne dă apoi primele informații despre suferințele lor și ale bisericii lor.

Biserica a fost transformată în „club” după ce preotul a fost luat din mijlocul lor într'o noapte de groază, neuitată de acești credincioși. Iconostasul a fost ars. Lucrurile sfinte din biserică însă au fost salvate și aici, de credincioși. Acum le adună și le reasează la locul lor de cinste.

Ani întregi acest locaș a fost profanat. Totuși se menține în stare relativ bună. Peste câteva zile biserica va fi terminată. Prea Sfințitul nostru, laudă hărnicia acestor oameni și le amintește că Dumnezeu nu i-a părăsit. Le spune apoi, că voește să se roage împreună cu ei, săvârșind o liturghie de mulțumire că au scăpat de cumplita robie, de aproape un sfert de veac. . .

În drum spre Prefectură, trecem pe lângă un soclu uriaș pe care a fost, până acum, statuia lui Lenin.

Vizităm apoi pe d-l Prefect al județului Râbnîța, care tocmai se găsea în conferință cu primarii din județ, împreună cu d-l Ing. Virgil Ciufecu. D-l Prefect Col. Constantin Popescu-Corbul, rămâne surprins când i se anunță vizita unui ierarh „din Țară”. Suspendă ședința și vine să întâmpine pe Prea Sfințitul.

D-l Prefect este un om care se face plăcut și apreciat dela prima vedere. Deși încărunțit, este totuși plin de viață. Vocea lui dulce, catifelată, are accente de revoltă și parcă, în vibrațiile vocii lui se împletesc înfricoșate viziuni profetice, contra acelor care ne-au pricinuit atâta prăpăd. Apreciază mult misionada întreprinsă de Biserica Ardealului și ne vorbește cu suflet, despre valoarea Ardealului în viața românească, subliniind că-i place mult firea impetuoasă a ardeleanului, când se aruncă în jocul faptelor mari...

D-l Prefect este convins, că cel dintâi lucru pe care trebuie să-l facă, în opera grea de totală reconstrucție a vieții din aceste părți, este reabilitarea credinței creștine. „Sunt hotărît, ne mărturisește D-sa, să botez toți copiii din județ și să le fiu naș”.

Prea Sfințitul nostru mulțumește d-lui Prefect pentru afabilitatea cu care ne-a primit și apreciază la rândul-i, opera pe care o fac prefectii români în Transnistria, la început de administrație românească. Prea Sfințitul stabilește apoi, împreună cu d-l Prefect, un program de activitate în Râbnîța. Programul nostru inițial, ne îngăduia să rămânem o singură zi în acest orașel, dar d-l Prefect ne roagă, cu multă stăruință, să rămânem cel puțin două zile, pentruca să poată da amploarea cuvenită zilei în care se oficiază prima liturghie arhierască, în limba română, pe acest pământ. Prea Sfințitul consimte și astfel, începem pregătirile pentru a doua zi, când vom celebra Sf. Liturghie.

Pe străzi, forfotul parcă se intensifică.

O femeie sărută mâna Prea Sfințitului și-i urează, în moldoveneasca ei inimitabilă, bun sosit, exteriorizându-și bucuria prin nemeșteșugite cuvinte: „...ați intrat chiar în sufletul meu...” strigă ea, cu lacrimi în ochi.

După masă — pe care o luăm ca invitați ai d-lui Prefect — Prea Sfințitul nu dă atenție oboselii, după atâtea zile de drum, ci voiește să cunoască orașul și cât mai multe aspecte din viața acestor oameni.

Eu împreună cu d-l Prefect, pregătim cele necesare pentru slujba de a doua zi.

Biserica nefiind terminată, alegem „sala de festivități” a orașului, care poate cuprinde peste 2000 de persoane.

Pe scenă improvizăm altarul. O frumoasă evangheliie slavonă, legată în metal aurit, pe care ne-o aduce un credincios și o cruce mare de argint, sunt încadrate de sfeșnice și icoane. Pe pereți atârnam candelile aprinse.

La apropierea nopții, sala improvizată în locaș de închinare, este încă plină de oameni. Cei mai mulți dintre ei sunt hotărîți să privegheze până dimineață. Multe nopți, ne spune un bătrân înțelept, am suspinat în așternut sau am înnoptat departe de casele noastre de frica blestemaților bolșevici. Noaptea aceasta va fi pentru noi, o noapte de întărire sufletească, adaugă același bătrân. Am lăsat câteva cărți de rugăciuni, celor cari rămân să privegheze, după ce am făcut, împreună cu ei, o scurtă rugăciune.

S'a înnoptat. Firea întreagă a încremenit parcă, în tăcerea nopții de toamnă. Dar în sala de festivități, priveghează și se roagă la lumina palidă a candelilelor, mărturisitorii de totdeauna ai lui Hristos.

A doua zi — Sâmbătă 20 Septembrie — d-l Prefect a suspendat orice lucru.

Pe străzile orașului se scurg șiruri de țărani, veniți de prin satele apropiate. E o forfoteală neobișnuită. De undeva, dintr-o parte a orașului, străbate până la noi, melodia unui tropar. Se apropie corul bisericesc din Popeni.

Parcă și razele soarelui strălucesc mai puternic în această atmosferă de sărbătoare.

În „sala de festivități” pâr. protodiacon Roșca și încă un preot rus, deabia prididesc să așeze, pe masă sau pe pereți, obiectele sfinte aduse de credincioși. Sala are cu totul alt aspect. Candelile, icoane, flori și ... lacrimi. Sala e deja plină de credincioși.

Facem sfințirea apei și Doxologie, înainte de venirea Prea Sfințitului.

Am stropit apoi sala și mulțimea asistentă. Nu vom uita niciodată, mulțimea ochilor înșeptați, cari se îndreptau spre noi din aceea masă transfigurată de rugăciune. Ochii mari și mirați ai copilor, care încremeniseră parcă, ochii femeilor din cari curgeau lacrimi brăzdându-le obrazul, ochii bătrânilor adânciți în orbite...

După acestea, ieșim întru întâmpinarea Prea Sfințitului Veniamin.

Vine vlădica, sboară vorba din gură în gură, producând agitație.

(Urmează)

Pr. Marcu Bănescu

Rolul preotului

in vremurile de astăzi.

Este un adevăr netăgăduit că poporul nostru este strâns legat de preot și își împletește întreaga-i viață cu învățăturile Evangheliei lui Hristos, cu rânduețile sfinte ale Bisericii, păstrate și propovăduite de preot.

Preoții au fost, în trecutul neamului nostru, neîntrerupt conducătorii sufletesti ai acestui popor. Precum odinioară, desigur și astăzi, în aceste vremuri de aprigă încordare pe cari le parcurgem, rostul preotului în viața socială și națională este incontestabil de mare.

Ca și în trecutul sbuciumat al neamului, așa și astăzi, în plină frământare și prefacere, cuvântul preotului este respectat și ascultat ca al nimănui altul și nu numai în cele spirituale, ci și în cele ce privesc viața socială și națională.

Pentru a ne regăsi cadența sufletească normală, în urma grelelor încercări prin cari am trecut, oficialitatea Statului, în ultimul timp, a îndreptat neîncetat apeluri, către slujitorii altarelor, pentru a însufleți în mintea și în inima cetățenilor toate dispozițiunile ce au drept scop liniștea, siguranța și propășirea țării. Conducătorii Statului singuri recunosc, astfel, că în viața neamului contribuția preoției este stăruitor reclamată de împrejurările excepționale pe cari le trăim și că autoritatea morală a preoției este hotărâtoare în opera de educație națională și cetățenească a poporului.

Poporul îl ascultă și-l urmează pe preot, vazând în el pe îndrumătorul său cel mai de seamă.

Nu există și nici n'a existat societate ome-nească organizată, fără disciplină și moralitate. Oricât de primitivă ar fi fost această disciplină, ea a impus în același timp anumite reguli și norme morale ce trebuiau observate de toți membrii societății respective. Temeliile spirituale ale Statelor organizate de azi, se bazează pe credința în Dumnezeu, iar principiile de organizare ale Statelor și felul bunei administrări ale lor, și-le scot din morala creștină, care cere dreptate, jertfă și iubire între frați. Iar aceste postulate morale ale vieții sociale pot fi duse la îndeplinire numai cu sprijinul efectiv al preoției.

Astăzi, când atâtea nedreptăți și dureri ne-au înconjurat, este o datorie sfântă pentru toți slujitorii altarelor, de a îndruma poporul spre bine, de a-l îmbărbăta și de a-i însufla încredere în viitorul acestui neam.

Ortodoxismul nostru s'a dovedit a fi prin

excelență un creștinism creator, regenerador și constructor, pentru că el reprezintă forța morală care substituie egoismul și individualismul, cu binele obștesc și național. Biserica noastră ortodoxă, s'a confundat veacuri de-a rândul cu viața noastră națională. Lupta acestei Biserici a fost lupta nației noastre.

Preoția trebuie să se arunce și de astă dată cu forțe proaspete în valurile de acțiune și de luptă. Apostolatul se face luptând mereu din pur idealism și mânați de cuvântul Dumnezeescului Hristos, iar elanul bătațiilor de mână trebuie să aibă sprijin în preciziunea onestă și sinceră a unei spiritualități bine definite. Din acest motiv, slujitorii altarelor nu trebuie să ia în seamă glasurile nenunțate ce s'au ridicat uneori chiar cu vehemență în contra lor, unii fiind de bună credință, dar unii numai din gânduri vrăjmașe.

În urma frământărilor grave prin cari am trecut în ultimii ani, mulți, chiar foarte mulți, ne-au criticat mereu, că ne-am fi îndepărtat de la datorințele noastre firești, că preoția și-a uitat misiunea ei, de propovăduitoare a Cuvântului Domnului, coborând în vâltoarea luptelor politice. Da, dar oare acești domni au uitat că regimurile politice de până mai ieri, au reclamat în privința rolului social al preotului, ca dânsul să se pogoare de pe înălțimea avonului, în arena luptelor acestei vieți pământești. Alte partide politice la putere, au cerut și prețins preotului o participare activă în viața politică; iar altele, e adevărat, i-au interzis complet preotului să facă orice politică, lipsindu-l de acest drept cetățenească, pe care toți îl au și și-l exercitau.

Schimbarea deasă a partidelor politice de la conducerea Statului, a revărsat asupra preoției o desorientare complectă, ne știind ei ce atitudine să mai ia în fața problemelor mari și importante pe cari viața socială, în continuă prefacere, mereu le scotea la iveală și reclama rezolvirea lor.

În ultimul timp se cere mereu și tot mai insistent înrolarea preoților, la opera de refacere a Țării, se cere tot mai mult contribuția preotului la opera de redresare morală și materială a Statului. Și preoția, care întotdeauna a înțeles însemnătatea ceasurilor grele pe cari le-a trăit, nu poate sta, tocmai în aceste zile de-o importanță capitală pentru viitorul nostru, nepăsătoare în fața atâtor probleme și nevoi ale obștei românești. Dacă s'au și adus defăimări tagmei noastre, rolul social al preotului în viața Statului rămâne totuși neprețuit de mare. Chiar și cei ce ne-au adus în atâtea rânduri

încriminări injuste — făcând abstracție de opiniunile înveninate ale celor fără de Dumnezeu în viața lor și de reaua credință a altora — cu toți sunt de părere, când discută rolul preotului în viața socială, că acesta este incomparabil de mare.

Atât de mare fiind aportul preotului și lucrarea sa în mijlocul poporului, nu ne miră astăzi faptul, că atâtea speranțe se pun în el, că atâtea chemări și atâtea nădejdi se pun în rolul său de educator al poporului.

O viață nouă, curată și tare nu se poate înfăptui decât cu ajutorul preoției și a Bisericii noastre străbune, în care luminează și ocrotește de-a-pururi Dumnezeu. Cine se abate și se răzvrătește împotriva rânduelilor ei, cine se lipsește de îndrumările ei de maică și iese din ascultarea îndătinatelor ei porunci și sfaturi, răătăcește pe cărări pline de primejdia tuturor relelor.

(Urmează)

Preot **Petru Toma**
secretar eparhial

Proeminenții noștri din trecut.

Ștefan Antonescu.

Născut în anul 1828, în comuna Cetea județul Bihor, Ștefan Antonescu era unul din cei treisprezece copii ai părinților săi Ioan și Paraschiva.

Fiind lipsit de mijloace, tânărul Antonescu fu avizat la propriile sale puteri.

Școala primară o cercetează în Borozel, o comună învecinată, continuând la liceul din Beiuș, apoi la cel din Oradea.

Isprăvind liceul, trecu la Academia de drept din Oradea, ca mai târziu să se oprească la universitatea din Budapesta, unde își câștigă calificarea în cele juridice și politice.

După terminarea studiilor e numit în anul 1856 „ascultant” la tribunalul regesc din Arad.

În 1858 se căsătorește cu Ana Nicoară, o fată săracă din Bichiș-Giula.

Carierea și-o începe în anul 1861, când fu ales jude cercual administrativ în cercul Birchiș, județul Caraș-Severin, în care județ a funcționat ca protojude districtual mai întâi în cercul Făgetului, apoi în cel al Bocșei. Mai târziu îl alege cercul electoral Sasca deputat dietal pentru un ciclu de trei ani și în continuare cercul Bocșa pentru un alt ciclu tot de trei ani.

La finea anului 1893 este ales președinte la Scaunul orfanal comitatens al județului Caraș-Severin, în care calitate servește până la sfârșitul anului 1896, când din cauza bătră-

neței e trecut la pensie, mutându-și domiciliul la Șiria.

*

Copilul sărac, care a fost Ștefan Antonescu, nu numai că s'a ridicat din propriile sale puteri la o poziție socială de mare vază, ci prin sârguință și păstrare a adunat și o avere considerabilă pentru referințele timpului de atunci.

Lăsământului său aparținea o casă, precum și pământ, bani depuși pela diferite bănci, creanțe, argintării și câte altele, evaluate la peste 100.000 coroane.

Pentruca după moarte să nu se nască certe, a dispus asupra averii sale prin testamentul datat din 26 Noemvrie 1901, pe care l-a întregit cu codicilul său din 5 Decemvrie 1901, redactat cu o zi înainte de a trece la cele vecinice.

Parohiei ortodoxe române din locul nașterii sale a testat 2000 coroane, ca contribuție la edificarea bisericii. Tot atâta și parohiei ortodoxe române din Șiria, pentru parastas și ținare în stare bună a criptei familiare.

S'a gândit și la Asociațiunea națională arădană, la Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român și la cele două Reuniuni ale învățătorilor aparținători diecezei Aradului și celei a Caransebeșului, lăsându-le fiecăreia câte 400 coroane.

În fine a lăsat legate nepoților și servitorimei.

Restul averii l-a destinat pentru scopurile unei fundațiuni, care să poarte numele său și cel al soției sale.

*

Rudele nemulțumite cu ultima sa voință, au intentat proces pentru anularea testamentului.

Acest proces a fost judecat de Tribunalul și Tabla regească cu cădere, care foruri judecătorești au respins acțiunea pârătorilor din punct de vedere formal. Apelându-se din partea celor interesați judecata adusă, Curia reg. a anulat cele două sentințe, îndrumând Tribunalul să hotărască din nou în fondul procesului.

Tribunalul din Arad, ascultând martorii testamentari, pe baza fashiunii lor n'a dat loc cererei pârătorilor. Asemenea nici celelalte două foruri judecătorești suprapuse.

Preluarea lăsământului s'a făcut în anul 1912, fiind până aci administrat de un curator de sechestru.

În baza dispozițiilor testamentare scopul fundațiunii este, ca din venitul ei curat să se distribuie burse la zece studenți în teologie, de

religiunea ortodoxă și anume pentru cinci tineri de origine din județele Arad și Bihor și pentru alți cinci tineri din județul Caraș-Severin, cari urmează cursurile de teologie în Arad sau Caransebeș, iar din restul venitului fundațiunii să se creieze și alte burse pentru studenți ortodoksi români, cari după terminarea școlii primare se înscriu la liceu, sau la vre o școală superioară.

Bursele se vor acorda pe bază de concurs-publicate în modul uzitat observându-se, că fundațiunea o administrează Consiliul eparhiei ort. române a Aradului.

*

Implinindu-se acum 40 de ani dela trecerea în lumea umbrelor a fondatorului Ștefan Antonescu, publicăm aceste șire ca recunoștință adusă unuia dintre bărbații noștri proeminenți ai trecutului, care în testamentul său se numește „creștin bun și iubitor al deaproapelui“, ceea ce prin cuprinsul aceluia testament a și dovedit îndestul.

Aurel Moscă

Veac de glorie reînviat.

Cartea domnului Dr. A. Marchescu iese din tiparnițele vechei și tradiționalistei tipografii Diecezane, deșteaptă încrederea în energia noastră etnică grănicerească, arătând cu alese și neprecupețite documente însușirile noastre realiste, din păcate prea puțin cunoscute chiar de noi. Este o lucrare mult așteptată și binevenită chiar pentru vremurile noastre prezente, lucrare care umple golul simțit. Este o lucrare sistematic alcătuită, iar autorul ei dovedește însușiri caracteristice omului de știință. Prin felul cum este tratat mersul ei, constituie o lucrare utilă pentru toți doritorii de a cunoaște trecutul atât de complex al existenței grănicerești. Cu numeroase și bine alese documente care ilustrează variatele aptitudini ale grănicerilor, scopul lucrării ca și valoarea ei, reese cred, pe deplin, din tot ce cuprinde ea. Starea de lucruri schițată în capitolele acestei cărți, bazată pe cifre și constatări oficiale, pune la îndemâna fiecăruia dovezi pozitive în cari se descoperă miraculos cele mai mici și mai ascunse unghere din labirintul trecutului grăniceresc. Și nu putem spune că acest colț de țară cuprins între munți stâncoși străbătuți de râuri cristaline sfărâmate de stânci, printre cari au călcat odinioară cosânzene, sfinți și zmei, să nu aibe un trecut bogat, trecut unde toată mitologia noastră și-a tors poveștile.

Acești munți au păstrat sufletul românesc al grănicerului pentru totdeauna disciplinat, sincer, înțelept, păstrător de tradiții și progres. Muntele a alinat grănicerului multe dureri iar alteori l-a legănat fericit în miros de fânețe cosite, tot muntele l-a pornit pe grănicer din întunericul codrilor viforos ostaș contra dușmanului. Existența acestor munți se confundă cu viața de fiecare zi, cu întreaga istorie a grănicerului bănațan, cuib al gigantilor Hercules și Iovan Iorgovan cari și-au sculptat în piatră pentru vecie la Topleș pe valea Cernei urme ale celei mai mari și apuse civilizații, ale primei civilizații ce a înflorit pe continentul nostru, munți legați de preistoria poporului nostru.

Nu este de mirare dacă în trecut, azi și în viitor, calitățile sufletului grăniceresc, cu toată bogăția și frumusețea lui, au strălucit în elanurile civilizațiunii Europene, fiind exprimate în înalte forme militare științifice și politice, nici odată însă geniul grăniceresc nu va putea fi explicat și înțeles în afară de acest colț de țară, dovadă diferitele înțepături aduse drepturilor legitime ale grănicerilor.

Prefața acestei cărți dovedește clar aducând dovezi autentice în favoarea calităților grănicerești când înșlă seria de generali ca: Traian Doda, Ioan Drăgălina, Mihail cav. de Trapșia etc. toți cu ascendență plugărească ridicăți la așa ranguri înalte, dar oare ce dovezi mai trebuesc când chiar străinii din trecut, cari au cunoscut mai deaproape, de demult ca și în timpul războiului mondial au știut să aprecieze calitățile grănicerului, încredințându-le cele mai înalte posturi de conducere în administrațiile de stat, când generalul Cena a ajuns mare șambelan la curtea împărătească.

Cartea domnului Dr. A. Marchescu este binevenită pentru a stârni în pătura cărturarilor noștri grăniceri un și mai viu interes și o și mai caldă îmbrățișare pentru trecutul nostru grăniceresc, trecut care se confundă cu cel mai puternic patriotism, iar în sufletul generațiilor viitoare, razimul nostru în viitor, să trezească și să țină aprinsă acea mândrie sănătoasă și conștiință de sine de care au fost călăuziți toți marii arbitrii trecuți în vecinicie ai graniței române-bănațene.

Scopul acesta, frumos și înălțător, îl urmărește, după cum arată cuprinsul și felul alcătuirii cărții, atrăgând atențiunea tuturor acelor cari au interesul acestui strălucit trecut al graniței, această carte este izvorâtă din dragoste adevărată pentru trecutul nostru și din cel mai curat patriotism local. **Pr. C. Pițigol**

Ș T I R I

Hirotonire. P. S. Sa Părintele Episcop Veniamin a hirotonit întru diacon pe *Virgil Turcan*, numit profesor la Academia noastră teologică.

P. S. Sa Părintele Episcop Veniamin la „Astra“. Joia trecută, cu ocazia unei ședințe de comitet a Astei, a fost invitat și P. S. Sa Părintele Episcop Veniamin. Dr. C. Corneanu, ca președinte al secției Caransebeș, a salutat pe P. S. Sa și l-a rugat să ocrotească și să sprijinească preocupările Astei întocmai ca și înaintașii P. S. Sale. Înaltul oaspe a mulțumit pentru bunele urări și a răspuns că la rândul-i dorește ca cei grupați în Astra să fie și buni creștini, ajutând ca străduințele Bisericii să fie ușurate și sprijinite.

Pact împotriva Kominternului. La Berlin s'a încheiat săptămâna aceasta un pact al țărilor europene libere împotriva comunismului. Propriu zis pactul nu-i decât o prelungire a pactului anticomintern din 1936, încheiat pe 5 ani, la care au aderat și alte state, între cari se numără și România. „Țara noastră și poporul român — a declarat d-l prim-ministru prof. M. Antonescu — este organic anticomunist“. De fapt, în 1919 România salvase Europa de amenințarea comunismului ce se cuibărise tocmai în centrul Europei. Așa că într'adevăr noi Români prin definiție suntem anticomuniști.

Români reveniți la matcă. În comuna noastră Mramorac din fostul Bănat iugoslav au revenit la matcă un număr de peste 60 suflete Români cari sub regimul sârbesc au fost ispitiți de mirajul unor avantagii de ordin material. Numărul acestora, sub imboldul vzednicului lor preot Aurel Uroș, crește sporind numărul Românilor înstrăinați cu și mai ales fără voia lor.

Pomenirea unui erou. În biserica din Domașnea s'a făcut Duminecă pomenirea eroului căpitan Bela Suciu. Urmaș demn al vitejilor grăniceri de altă dată, eroul căpitan a cerut însuși să fie trimis pe front, unde în 2 Octomvrie a. c. a căzut. Părintele protodiacon episcopesc Teodor Roșca — împreună slujitor al parastasului de 6 săptămâni, cu precții locali Simeon Răsvan și Ilie Adamescu, a evocat clipele de eroism avântat din care s'a împletit suprema jertfă a celui căzut la datorie.

„Graul Românesc“. Așa este intitulat ziarul ce apare în Transnistria, tipărit cu slove cirilice și românești pentru frații noștri români de acolo. În N-rul 1 al ziarului, d-l guvernator G. Alexianu scrie un inimos articol în legătură cu apariția organului de rededeșteptare al conștiinței naționale românești. Urăm noului ziar vieață lungă, norocoasă și plină de roade.

„Omul cu mârtoaga“ în Caransebeș. Stagiunea „Teatrului Național“ din anul acesta a dat Țării una dintre cele mai puternice și mai cunoscute piese naționale, „Omul cu mârtoaga“, a cărei faimă a trecut și peste hotare.

D-l G. Ciprian, autorul piesei și actor principal, a reușit să realizeze și să demonstreze în mod real, ideea superioară a creștinismului, prin care, cel ce perzistă într'o atitudine morală și trăește în curățenie familiară creștină, acela învinge în vieață. În mod simbolic, au-

torul a redat prin scene puternic dramatice, lupta între lumea pământescă senzuală și între vieața spirituală superioară, din care a ieșit biruința Mântuitorului nostru Iisus Hristos pe pământ.

Orașul Caransebeș a trăit în seara zilei de 27 Noemvrie a. c., prin piesa „Omul cu mârtoaga“, clipe profund creștine.

D-l prof. de liceu R. Ciric a adus autorului piesei omagiul orașului nostru și prin cuvinte impresionante a exprimat recunoștința spiritualității românești, pentru creațiunea constructivă adusă timp de 30 ani, de d-l G. Ciprian, pe altarul culturii românești.

Cărți și broșuri. Sf. Episcopie a Argeșului, în editura episcopiei „Lumină pentru toți“: „Credințele deșarte“ de diacon Gh. Didiță; „Creșterea copiilor“ și o cârtică de rugăciuni, fiecare cu 5 Lei exemplarul.

Note oficiale

Nr. 6448 E. ex 1941.

Atragem atențiunea Prea On. Oficii protopresbiterale și On. Oficii parohiale asupra dispozițiunilor concluzului congresual din anul 1879, cu privire la înființarea unui fond mitropolitan, conform căruia la sărbătoarea „Arătării Domnului“, are să se poarte *un las separat* în toate bisericile din Mitropolie în folosul acestui fond.

Sumele adunate sunt a se trimite oficiilor protopresbiterale, pe lângă raport cel mult până la 10 Februarie 1942, iar acestea până la 15 Februarie 1942, le vor înainta Consiliului nostru eparhial pe lângă un tablou general asupra sumelor intrate.

Caransebeș, la 20 Noemvrie 1941.

Episcop:

Consilier referent:

† VENIAMIN

Dimitrie Sgăverdia

Nr. 6119 Sc. ex 1941.

Prea Sfințitul Episcop Grigorie al Hușilor a publicat, încă pe timpul când a păstorit eparhia Argeșului, o interesantă carte intitulată „Comorile Argeșului“.

Cu o extindere de peste 80 pagini, tipărită pe hârtie bună, având multe și frumoase clișee, cartea aceasta este o minunată călăuză pentru cunoașterea istoriei cetății voevodale a Curții de Argeș.

Costul unui exemplar este Lei 50.

Doritorii de a avea această carte ni se vor adresa până la 15 Decemvrie 1941.

Caransebeș, în 19 Noemvrie 1941.

Episcop:

Consilier referent:

† VENIAMIN

Nicolae Cornean

Nr. 6266 E. ex 1941.

Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, subsecretariatul de Stat al Cultelor, cu actul Nr. 58.993 ex 1941 ne transpune în copie adresa Președinției Consiliului de Miniștri Nr. 3176 M. referitoare la tratamentul invalizilor și familiilor celor cari au murit pe front, comunicându-ne următoarele:

„Domnul Mareșal Antonescu, dorește să se acorde

un tratament special invalizilor și familiilor celor cari au murit pe front (mame, soții, copii).

La serbările oficiale urmează a avea locul de cinste în dreapta autorităților.

În școli, copiii orfani de război și cei ai invalizilor să fie așezați în primele bănci.

De asemenea în toate celelalte ocaziuni văduvele, orfanii și invalizii de războiu trebuie tratați cu toată sollicitudinea.

Cele de mai sus se comunică spre știre și conformare.

Caransebeș, la 19 Noemvrie 1941.

Episcopul:

† VENIAMIN

Secretar eparhial:

Pr. Petru Toma

Nr. 5611 E. ex 1941.

În baza Decretului Lege publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 232 din 1 Octomvrie a. c., fiecare asigurat este obligat a plăti în afară de prima de asigurare propriu zisă, o taxă aparte pentru riscul de războiu, fapt datorită căruia, asigurarea sa este în vigoare și în timpul războiului și suma asigurată se plătește beneficiarilor și în cazul când asiguratul ar muri pe câmpul de luptă sau acasă din cauza unor bombardamente sau din orice alte motive rezultând din conflictul armat.

Această taxă este a se plăti până la terminarea ostilităților, iar societățile de asigurare sunt obligate a o deconta în fiecare an Ministerului Economiei Naționale.

Prima de războiu se reține odată pentru întreg anul și variază între suma de Lei 238—313, la preoțimea din eparhia noastră.

Cele de mai sus se comunică spre știre Cucernicilor noștri preoți asigurați pe vieață la Societatea de Asigurare „Prima Ardeleană”.

Caransebeș, la 12 Noemvrie 1941.

Episcopul:

† VENIAMIN

Secretar eparhial:

Pr. Petru Toma

Nr. 5783 E. ex 1941.

On. Minister al Culturii Naționale și al Cultelor cu adresa Nr. 56.043/1941 din 27 Octomvrie a. c. ne transpune următorul:

ORDIN CIRCULAR

Prin Decretul Lege Nr. 2845/1941, publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 242 din 12 Octomvrie 1941, salariile tuturor funcționarilor publici au fost majorate, așa cum se specifică în tabelele anexate legii și anume cu începere dela 1 Octomvrie 1941.

Efectuată în plin război, când resursele financiare ale statului sunt mult diminuate, în timp ce nevoile sunt din cele mai mari și când toate eforturile trebuie să fie arătate în primul rând apărării naționale, această majorare a salariilor funcționarilor publici — chiar dacă nu reprezintă o remediare integrală a neajunsurilor pe care le-a prezentat până acum bugetul Statului în ce privește plata salariilor, oglindește însă grija deosebită pe care Guvernul o poartă acestei clase în ajutorul căreia a înțeles să vină, cu toate sacrificiile pe care le necesită acordarea acestor sporuri, care totalizează numai pe șase luni (1 Octomvrie — 31 Martie) 2 și jumătate miliarde în plus în bugetul Statului.

Este posibil ca măsurile fixate prin acest decret lege să nu satisfacă integral nevoile anumitor grupuri

de salariați, dat fiind că posibilitățile bugetare au fixat o anumită limită în așezarea noilor salarii și că nici n'ar fi cu putință, ca printr'o singură legiuire, să se pună ordine absolută în acest domeniu al salarizării, în care a domnit până acum un permanent dezechilibru.

Deaceea, paralel cu această majorare a salariilor, Guvernul a legiferat „Stabilirea prețurilor” care are de scop să asigure claselor, cu venituri fixe un minimum de existență pe baza noilor salarii, iar în ceea ce privește eventuale corecturi pe care le-ar comporta noul regim al salariilor, Ministerul Finanțelor va întreprinde studii complementare în vederea unei eventuale remedieri a salarizării diferitelor grupuri în interiorul aceluiaș corp, sau chiar prin acordarea unor sporuri ce s'ar constata că se cuvin unor categorii speciale de salariați publici.

Această reformă a salarizării înfăptuită în împrejurările de față însoțită de fixarea unui regim de stabilizare a costului vieții și cu studierea nevoilor și posibilităților de rectificare a unor situații care n'au putut fi în întregime rezolvate prin Decretul amintit mai sus, toate acestea înfățișează deosebită atențiune cu care Guvernul cercetează situația funcționarilor publici, cari rămân să dovedească, prin munca lor neprecupețită, că merită în adevăr, toată această grijă ce li se poartă.

Ministrul Culturii Naționale și al Cultelor, General ss. R. Rosetti.

Ceace se comunică Cucernicilor noștri preoți și protopresbiteri spre luare la cunoștință.

Caransebeș, la 10 Noemvrie 1941.

Episcop:

† VENIAMIN

Secretar eparhial:

Pr. Petru Toma

Nr. 6017 Bs. 1941.

Comandamentul Apărării antiaeriene cu adresa Nr. 51.733 din 15 Octomvrie 1941 ne face cunoscut, că în urma experiențelor obținute cu ocazia bombardamentelor aeriene executate până acum de aviație asupra diverselor orașe, s'a ajuns la următoarele.

CONCLUZIUNI:

În împrejurimile locului de cădere al bombelor explozive lansate din avion și mai ales a locului de explozie al minelor aeriene, se produc stricăciuni de geamuri, ferestre, perdele etc. chiar până la mari distanțe de acest loc.

Transparentele și perdelele ferestrelor sunt deteriorate în mare parte de cioburile de geam provenite din partea centrală a ferestrelor, pe când marginile ferestrelor, rămân în cele mai multe cazuri intacte.

Benzile de hârtie lipite nu au avut totdeauna o eficiență suficientă pentru a proteja de spărturi și nici căderea cioburilor nu poate fi împiedicată prin acest sistem.

Față de aceste constatări se recomandă următoarele măsuri:

În măsura în care condițiunile locale și vremea permit se vor lăsa pe cât posibil mai multe ferestre deschise. Acolo unde sunt două rânduri de ferestre, se recomandă ca seara ferestrele interioare să rămână deschise.

În lunile de vară rândul al doilea de ferestre (cel interior) să fie depozitate în loc sigur sau în pivniță.

Toate transparentele și perdelele interioare pe cât posibil să fie trase la o parte în timpul nopții.

Rulourile de lemn, jaluzele și obloanele exterioare de lemn trebuie închise.

Măsurile și recomandările arătate mai sus, nu trebuie să influențeze cu nimic camuflarea luminilor, căci lumina este și rămâne cel mai sigur obiectiv pentru aviația inamică.

Cele de mai sus se comunică Cucernicilor noștri preoți și protopopi spre a fi aduse la cunoștință enoriașilor. Caransebeș la 18 Noemvrie 1941.

Episcop:
† **VENIAMIN**
Nr. 6270 B. 1941.

Secretar eparhial:
Pr. Petru Toma

Data fiind starea de războiu, în care ne aflăm de luni de zile, în mai toate regiunile Țării, pot fi găsite obiecte explozibile (granate, obuze etc.), cu cari umblând fără precauțiune sunt cauzatoare de moarte.

Având în vedere această situație Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor cu adresa Nr. 61.090/1941 din 12 Noemvrie a. c. dispune să luăm măsuri ca Cucernicii noștri preoți să atragă atențiunea credincioșilor de a umbla cu ele și a le semnala autorităților oridecâte ori le găsesc.

Aceste dispozițiuni se comunică spre știre și conformare.

Caransebeș la 19 Noemvrie 1941.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Secretar eparhial:
Pr. Petru Toma

CONCURSE

În baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 6006 B. ex 1940 din 19 Decemvrie 1940, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru postul de preot la parohia de clasa III-a din comuna Bolvașnița, protopresbiteratul Caransebeșului.

I BENEFICII:

1. Sesiunea parohială în estindere de 30 jugăre 1000 stj. □
2. Birul parohial și veniturile stolare uzitate.
3. Casă parohială cu grădină și intravilan de 270 stj. □ cu supraedificatele economice necesare.

II ÎNDATORIRI:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminecă sau sârbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohii de clasa II-a, precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului eparhial, să-și înainteze cererile, adresate consiliului parohial ort. rom. din Bolvașnița, prin Prea On. Oficiu Protopopesc al Caransebeșului.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încunoștiințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual, în vreo Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidesum în ziua de alegere.

Bolvașnița, din ședința consiliului parohial, ținută a 27 Iulie 1941.

Președinte: **Ioan Muntean**
adm. parohial

Secretar: **Simion Daia**

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

1—3

Pr. Isaia Suru
adm. protopopesc

Cu provocare la ordinul Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 4691 B. ex 1941, ddo 4 Octomvrie 1941 consiliul parohial ort. rom. din comuna Var, protopresbiteratul Caransebeșului, publică concurs pentru ocuparea parohiei de clasa II-a cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

I BENEFICII:

1. Sesiunea parohială care constă din 3 jugh. arătură și 29 jugh. fânați.
2. Stola obișnuită.
3. Birul parohial uzitat.
4. Casa parohială cu supraedificatele ei și o grădiniță.

II ÎNDATORIRI:

Alesul preot este obligat a îndeplini datorințele preoțești pastorale, a catehiza și a purta agendele oficiului și a socotelilor averii bisericești. A achita impozitele hotărâte după aceste beneficii.

Reflectanții cari au cvalificațiunea reglementară, având binecuvântarea P. S. S. Episcopului Veniamin, să-și înainteze cererea, adresată consiliului parohial ort. rom. din Var, prin Prea Onoratul Oficiu protopopesc al Caransebeșului, iar înfățișarea în comună s'o facă numai cu prealabila încuviințare a Prea Onoratului Oficiu protopopesc tractual.

Var, din ședința consiliului parohial, ținută la 6 Aprilie 1941.

Gh. G. Golopența
adm. parohial

Inv. dir. **Nicolae Sârbu**
secretar cons. par.

În conțelegere cu oficiul protopopesc.

1—3

Pr. Isaia Suru
adm. protopopesc

Aducem la cunoștința precucernicilor protopopi și cucernicilor preoți, că

C A APĂRUT CALENDARUL ROMÂNULUI

PE ANUL

1942

bogat în învățături creștine, lectură potrivită, știri interesante, precum și consemnarea târgurilor. Cucernicii preoți vor aduce acest lucru la cunoștința credincioșilor.